

3209 2den Beh. af Lovf. sigtende til at fremme Lehus o. s. v. Oberg. t. fri Fordeindom. 3210

struxen af 23de August 1869 s. 7 Extra d. for Taxationsmænd med Hensyn til Ansættelsen af de aarlige Indtægter af Gaarde paa Fæstegods, og da navnlig, at de aarlige Indtægter tages 25-dobbelt, og de til forskjellige Tider faldende Indtægter tages gennemsnitlig for 10 Aar, multigvis som sagt, med en vis bestemt begrændset Procentforhøielse i Forhold til, at en Indtægt i Penge jo rimeligt i Fremtiden vil være ringere i Værdi, end den er det efter Diebliffets Forhold. Kun paa denne Maade forekommer det mig, at man ikke vil gjøre Uret mod hele den nu en Gang giuene Stilling, der er skabt for Fæsterne ved Loven af 21de Juni 1854, thi vi staa jo nu noget anderledes med Hensyn til dette Spørgsmaal om den rette Betydning af Loven af 21de Juni 1854, end vi stod tidligere, da Lehusloven laa for til Behandling ved tidligere Leiligheder i dette Thing. Man har tidligere hørt fremsætte her med megen Sikkerhed, at Loven af 21de Juni 1854 slet egentlig ikke gjaldt Fæsterne, men kun sigter til at give Lehusbesidderne Frihed til at sælge deres Fæstegaarde, men under Forhandlingerne ifjor i Landstinget blev det jo klart paavist, at det første Lovforslag om denne Sag, som gik ud paa at tillade Salg af Fæstegodsset paa Lehnene og sliige Godsfer, blev forkastet paa den første Rigsdag efter Grundloven, fordi det ikke tog et særligt Hensyn til Bønderne, og først da et saadant til Forholdene svarende Hensyn toges i Loven af 21de Juni 1854, lykkedes det at ordne Sagen. Nu forekommer det mig, for at vende tilbage til Hovedsagen, forunderligt, om man saamange Aar efter Indførelsen af Grundlovens frigjørende Principer vilde vise en saa vidt drevnen Omsorg for de store Fideikommisskapitaler, som man forlanger restituerede for Familten, at man i saa Henseende endog gaar sikkerligt langt ud over den Grændse, som Souverainitetens Regjeringsmyndigheder ansaa for nødvendigt.

Seg skal paa ingen Maade benegte, at de store Formuer paa mange Maader fremme

Fædrelandets Vel, men jeg tror paa den anden Side at kunne sige, at i det Mindste nogle af dem, i hvis Hænder nogle af de største Formuer ifølge de stedfindende Forhold nu ligge, just ikke meget ofte findes at medvirke til almindelige Foretagender for det almene Vel. Seg finder, efter hvad jeg hidtil har set her i Landet af Uvendelse, ikke blot af enkelte, men af flere saadanne Formuer, ingen Grund til, at man derfor skulde have en saa særdeles Omsorg for at skabe saadanne uhyre Summer faste paa enkelte Hænder, som Tilfældet vil blive, hvis man gaar over til at substituere Fideikommisskapitaler for Lehn og Fideikommissgodsfer ikke blot efter en vis høiere eller lavere Kapitalisering af de aarlige Indtægter og af Gjennemsnittet af de øvrige Indtægter, men efter en Taxation af disse overordentlige store Besiddelser efter deres hele forøgede Værd, frigjorte i Handel og Wandel.

Justitsministeren: Hvis det, som det jo næsten synes, skulde være Hensigten at komme til Afstemning allerede i Dag, kan jeg, da Tiden er saa langt fremrykket, efter de Afgjørelser, der allerede have fundet Sted ved Afstemningen over det første Afnit, hvorved Loven har antaget en saadan Form, at jeg ikke længere kan vedkjende mig den, fatte mig ganske kort med Hensyn til de foreliggende Forslag. Seg antydede allerede, da jeg havde Ordet forrige Gang, at der i dette Afnit forelaa en Række Forslag, som i den Grad stod i Strid med Regjeringens Forslag, at deres Antagelse vilde gjøre mig det umuligt at følge med. Seg kan i det Væsentlige henholde mig til det, som blev udtalt af den ærede Ordfører for Mindretallet. Disse Forslag ere af den Beskaffenhed, at det vilde være en ligefrem Umulighed for mig at anbefale en Lov, der fik den Form, som vil fremkomme ved disse Forslags Antagelse. Seg tror med Sandhed at kunne sige, at, naar disse Forslag vedtages, saa vil dette Lovforslag ikke længere være en Lov, sig